

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.anjp-hb.co.za

info@anjp.co.za

Ntima Gwa Mundu

AU

KIOO SHA MUNTIMA KWA INDU YA ROHO

(Jiabali Jilan'nguywa Kwa Pisha Kumi)

Sheshin'no shitabu sha shishoko sha jan'ndikwe gwantai kushilambo sha Ufaransa shaka 1732. Shishibhujiliwa kujan'ndikwa kabili pahali pa ujumbe kwa shilambo sha Afrika n'na Rev. J.R. Gschwend n'namo shaka 1929 n'na shishitafsiliwa na kujan'ndikwa nakala ya m'makabila zaidi ya 300 ya nshilambo n'na tume ja All Nations Gospel Publishers. Tume aji jinkupeleshelanga ujumbe agu n'ng'ilambo 127 mpaka lelo. Bhandu bhabhajinji bha m'makabila n'na dini jowe bhan'nalugulilwa indu ya m'mbone kaje ya roho n'na gali kwa atalika kaje na kumanya kwa lunda ya bhandu. Kwa n'neyo bhanna unukuliwa malobhe ga Ashipanganya kwa bhandu kama shalugwile kwa n'nabi Ezekiel yaka 586 akan'nabhe Kristo, Kuti: "Nne shinimpe m'mwe mitima ya ambi, n'ne shin'ndaje Roho ja ambi nkati jenu... Nna m'manganya Shi m'manganje bhandu bhangu na n'ne pushinibhe shipanganya jwen'nunji!" Ezekiel 36:26-28).

COPYRIGHT
ISBN 1 - 874934 - 85 -1

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS
P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.
• (A Gospel Literature Mission financed by donations)
(Reg. No 61/01798/08)

NTIMA GWA MUNDU

MMWE NYUMBA JA ASHIPANGANYA
AU SHIPALA SHA SHETANI ?
(1 Yohana 3:4-10)

Nsomaga shitabu shino shon'nde nkum'mbushile n'nei n'ni Kioo sha ntima shinkombole soma n'na kuilola. Mon'naga m'mwe bado nkanabhe kunkulupalila Yesu Kristo; yan'ni, nkanabhe kuokoka au m'mwe bhakristo jwa unami jwa lin'nape au m'mwe bhakristo jwaokoka bhabhuja n'nyuma, shimuibhone hali yenu kama Ashipanganya shakun'nolanga. "Ashipanganya jwangali upendeleo, an'nalola ntima gwa mundu bila lola kum'meyo au hali ja ligamba." (1 Samweli 16:7). Ashipanganya an'nakutulola kwa kweli.

Lishetani awawa jwa unami gowe n'ni nkulungwa jwa alubhindu n'na ashipanganya jwa shilambo ashino, an'nakupindikula n'nisiba m'mbuti malaika jwa n'nulu, lakini jwen'nejo n'ngabha kama bhabhajinji shibhalan'ndanya. Bhandu bha n'nei bhan'nashimwa kubhamanya pisha au ibada ja Shetani shijili. Jinalon'ngana n'na indu ya shambi, kwa n'neyo n'ngapagwa toba ja kugutila Wokovu muntima. Shiili kubha nkati m'mobha ga bhukala n'na shoshopesho shilishen'ne hata m'mobha agano bhapali mitume bha unami bhaten'ndanga lyengo lya unami n'na kuipindikula m'mbuti mitume jwa Kristo. Aji n'ngabha ajabu man'na hata Shetani n'nyene an'na kuipindikula n'nisiba m'mbuti malaika jwa n'nulu. (2 Wakor 11:13,14). Shetani ashipanganya jwa shilambo ashi an'nakubhatenda bhandu bhabhajinji pashilambo bhapelele upendo, utukufu na neema ja Ashipanganya ja Yesu Kristo. (2 Wakor 4:4). Bhandu bhakeenjwe m'meyo n'naka Shetani bhakamanya kuti bhankwenda shan'ngushangu kwa mashili kubhutushila kuobha n'ngam'mala kujehen'namu! Mmujo ja Ashipanganya bhashibba lihoka litawaliwa n'na Ashipanganya jwa shilambo ashi. (Waefeso 2:1,2). "Kwa sababu aji Mwana jwa Ashipanganya ali palanga ili akaanje lyengo lya Ibilisi." (1 Yohana 3:8). "Bai munkulupalile Ashipanganya munkane Shetani n'na jwen'nejo sha am'mutushe. Mmwakalibishe

Ashipanganya n'na jwen'nejo shankalibishe." (Yokobo 4:7,8).

Kama nsomaga shitabu shinó n'na kulołanga pisha jilinkati shinkombole kulola ntima gwenu n'na kuilołanga hali jenu shijili. Nholaga kubha ntima gwenu gwan'nyata n'na gukwete shambi n'nahiye wala n'nakane bali nku-bali kuungàma shambi jenu. "Tubheleketaga kuti twan'ngali shambi tunakuntenda jwen'nejo n'namí wala lilobhe lyake lya n'ngapagwa kun'ngwetu." (1 Yohana 1:1-10). Bai Muitim'malishe munkono gwa Ashipanganya ili ansemeheanje shambi jenu n'na kum'mukanga kwa myai jake Yesu Kristo jili n'na samani jikulungwa. Buli m'mwe n'natawaliwa na Ashipanganya au n'naka Shetani?

Mmwe bhatumwa gwa shambi au bhatumishi jwa Ashipanganya? Ibhaga shambi jin'natawala m'maisha genu gowe n'nahiye bali m'mwagutile Ashipanganya sha antende nbhe huulu nkati mwa a Yesu Kristo, ahishile pashilambo ili abhaokoanje bhakwete shambi abha-un'nukule bhakalolanga n'na abhashoe n'nubhindu n'na lubhindu lushoshe kun'ngwao.

Ashishe ili atubhishe n'nulu jake ja ajabu. Yesu ashikuika kututenda tubhe huulu kushoka muutumwa jwa Shetani n'na shambi jetu. Yesu Kristo pe n'ni akombola kútugom'mbola, jwen'nejo n'ni mwokozi jwetu jika. Buli! M'mwe n'najima m'mujo ja Ashipanganya an'ngali shambi n'na alola na kuimanya sili na matendo yenu nshikuyahiyanga n'na lunda lwenu? Nngu! Nkakom'mbola kuihiya matendo yenu pam'meyo pa Ashipanganya. "Atajile lisikio pahali pake an'napilikane? Aten'ndile liyo an'nalole?" (Zaburi 94:9).

"Kwa man'na meyo ga a Bwana gan'nab hutuka bhutuka pashilambo powe ili ailan'nguye kuti akwete mashili kwa bhen'nebho bhakam'milishe m'mitima bhakwenda kun'ngwake." (2 Nyakati 16:9).

"Kwani meyo gake ga n'nani na mpanda gwa mundu na an'nalola m'mwenendo gwake gowe, n'ngapagwa gwan'hapi wala lyen'nelo lubhindu jika pubhakom'mbola kuihiya bhatenda

yan'nyata." (Ayubu 34:21,22).

"Lakini Yesu jwan'nga ilan'nguya kun'ngwao kwa kubha ashikubhamanyanga bhowe." (Yohana 2:24).

Heli bhasamehewe shambi n'na kwahiya gan'nyata gao. Heli a Bwana an'ngamwesabia gan'nyata, jwejula muntima gwake n'ngapagwa unami. (Zaburi 32:1,2).

Maun'nukulo Ja Pisha

PISHA JITAI

Pisha aji jinalan'nguya ntima gwa mundu akan'nabhe kuokoka. Mundu abhaga jwa n'nume au jwa kon'ngwe jwa shilambo ashi. Aju an'hatawaliwa n'na indu ya pashilambo n'na kupinga kwa m'mashili ga shiilu. Pisha aji n'ni Kioo sha kweli sha ntima gwake kama Ashipanganya shakun'nolanga. Meyo gake shigali gan'nashe n'na gan'nanyenya galan'nguya kukolelwa kama Mit. 23:29-33 Shibheleketa. "Nni gani jwen'nejo akwete nyen'nye? Nni gani akwete meyo gan'nashe? Nni bhebhala bhatam'ma kaje muulebhi, bhankwenda kuloleyka ukana jikun'ndanyike. Nnalole ukana ibhaga gwan'nashe, ntagaga nshibompoli gun'natola langi jake, pajielela m'mbole m'mbole M'mwisho gun'naluma m'mbuti lijoka gun'naoma m'mbuti lipetela, meyo gao shigalole indu ijeni na ntima gwao shi gushoye gan'ngali man'na."

Pahi pa ntwehe n'nakom'mbola kulola ntima gwake. Ntima n'ni patam'ma pa bhanyama bhalan'nguya shambi ja kila namna. Ntima n'ni patam'ma pa shambi jetu. Ashipanganya an'nalugula. "Ntima gun'nabha gwa unami kuliko indu yowe, gukwete shilwele sha kuwa, gan'ni ashakom'mbole ku-umanya?" (Yeremia 17:9).

Yesu abhelekete: "Muntima gun nashoka lun'nda gan'nyata ga ushalati kujibha, kubhulaga, magoni, kupinga kwa n'ngali man'na, ukolofi, unami, nongwa, matusi, mbwin'nya n'na ubelu agu gowe gukopoka muntima, n'ni gukuntaga mundu halamu."

1. NTIMA GWA SHAMBI

(Marko 7:21-23).

1. TAUSI – Kukon’nya kwake kun’namanyika kwa kila mundu. Muntima alan’nguya shambi ya mbwin’nya n’na kuipuna. Nndondwa ja kum machelo, kerubi bhantajile mauta ashibha ajigala nulu kwa Ashipanganya, kabhili malaika jwa Ashipanganya Ibilisi, gwantai Shetani juan’ngabha malaika jwa alubhindu. (Isaya 14:9-17, Ezekiel 28:12-17).

Mbwin’nya na kuipuna kun’nabhoneka kwa m’mipanda jajjinji ja utajili gwa m’mbiya, nyumba, migunda na bhanyama bha nkulanga. Nnghuo ja galama, kum’meyo kushikon’njile n’na shiilu sha kuilan’nguya kwaoni. Kabilia, Sheo, Elimu, mashili ga shiilu n’na kutenda indu ya kumanyika nshilambo. Langi ja ligam’mba n’na indu yahi jinji ya n’ngali man’na kama kuwala kwa heleni, bangili n’na kuipaka shedo kum’meyo n’na nshilu ibhaga Ashipanganya bhashibhagumba shitim’milishe. (Isaya 3:16-24). Ashipanganya an’nakwakana bhakwete mbwin’nya lakini an’nakwapa bhakwete shitete neema. (1 Petro 5:5). Ashipanganya an’nashimwa n’na mbwin’nya na kuipuna. (Mithali 8:13). “Mbwin’nya jin’nalongolela kujaika n’na ntima gwā kuleka shambi gun’nalongolela kuigutila.” (Mithali 16:18).

2. MBWA – alan’nguya kupinga kwan’nyata kwa shiilu ushalati n’na magoni. Itendo ya ushalati in’napunda kaje m’mobha agano, hata tim’miza malobhe ga Yesu gabhelekete yaka 2000 ipitile kuti “Mmobha ga m’mala shibhe m’mbuti mobha ga Kusodoma na Gomora.” Nngabha jika, ushalati gan’nyata gun’nakamulwa kaje n’na bhakun’nganya n’na bhakon’ngwe bha nkwendwa m’mayumba ya dini n’na kuposhela mila ya madhehebu na ushirika lakini mila aji gujin’njila nkati m’mitima kwa unami n’na kulon’ngana na matendo ga shiilu ga kuina n’ngoma au muziki guli kwatalika na Ashipanganya, kubhajujila bhawilen’nge, kukulupalila mahoka ndumba na hilisi, n’nepella ulebhi na yan’nyata ya kila namna; Kwa n’neyo Ashipanganya an’nabhashema bhen’nebho bhali nshambi bhaala-ywe kabhili. Milioni ga bhijana bhakagula kupinga kwao n’na indu yan’nyata yabhalola mvideo, n’ngoma, m’milabu na ina. Bhashifulaisha

mitima jao nkati nkuishumbuya na m'masikitiko na oni, kukopoka shipinga hadi shipinga. Shujaa jwa Ashipanganya Yusufu (Mwanzo 39) na bhowe bhankulupalila Yesu Kristo bhakapinga n'neyo. Akon ngopa mpagani jwa Zulu ashikulupalila baada jawa kupata nyumba jam'mbone n'na bhakon-ngwe sabini na mbili bhakon'nya kaje kuahera. Jiabali aji ashikom'mbola kufundisha bhandu bhowe na ashinkujima n'nani kytulaumu n'na kutujogoya uwe kubha shitubhe na makosa lyubha lya Kiyama. Eti kwa sababu ja kukagula Injili jili kuatalika kaje n'na mafundisho jake. Ashipanganya anakutulugulila tunang'annde n'na mundu jwa n'nyata ushalati n'na tun'ng'epushe. "Mmutushe ushalati, kila shambi jatenda mundu jili palanga pa shiilu shake, ila atenda ushalati aten'ndela shambi nkati nshiilu shake n'nyene. Au nkamanya kuti shiilu shenu n'ni nyumba ja Roho Mtakatifu mpegwile na Ashipanganya? Wala m'manganya n'ngabha mali jenu m'mayene." (1 Wakor 6:18,19). "Kama mundu ahalibu nyumba ja Ashipanganya, Ashipanganya ashan'ng'alibu jwen'nejo, man'na nyumba ja Ashipanganya n'ni takatifu." (1 Wakor 3:17).

3. NGULUBHE – alan'nguya shambi ja kukolelwa n'na kulilia kaje, n'nyama jwan'nyata analya shilishoe sha kushibhona akakagula sha kon'nya n'na shan yata. Nnepeila ntima gukwete shambi gupinga lunda lwa n'nyata kwa matendo, pisha, habali na ina. Shiilu shishipingaga shibhe likanisa au nyumba ja Ashipanganya, lakini buli ishibhauri kutendwa yan'nyata kwa yalya yabhen'nga n'na kuloleya maobhelela yan'nyata ya kuuta sigala, tumbaku n'na bangi, kunuya, kutauna na kubhujila ugolo, idonge ya bhen-nga na ina! Maobhelela aga gan'nakamulwa kaje kwa bhandu bhabhajinji n'na bhan'napinga kutumia kwa n'ngali m'mwisho. Ni mashili ga Ashipanganya pe maskini bhashumbukanga shi bhakom'mbole kubha huulu kukopoka muutumwa mwa am'mbujebhao Shetani. Bhandu bhenebho pabhatam'ma n'nyumba ja ibada bhakom'mbola kuuta sigala, kung'wa ukana n'na kutenda shambi shilishoe; Lakini pabhashokaga mwan'nya kutenda yan'nyata n'na kushoya halufu nshiilu shao shigum'mbwile ili shibhe nyumba ja ibada. "Kweli n'namanya" Ntume Paulo abhelekete: "Nkamanya kubha m'manganya nshibha nyumba ja Ashipanganya n'na kubha

Roho Mtakatifu jwa Ashipanganya anatam'ma nkati jenu." (1 Wakor 3:16,17; 6:18,19).

Mundu jwa Shiyenga anashim'mwa na akakunsamini Ashipanganya. Tunalya kwa mpango gwalama, tukalama kwa mpango gwalya. Shibhanga shinakom'mbola kushoywa kwa baadhi ja yalya lakini mundu jwa shiyenga akwete maobhelela ga guta "m'mbe! m'mbe!"

Kupinga kwa kulilia kaje n'ngalizika n'na gukashoka. Pai pa shelia ja torati mwana ashinkutenda gan'nyata n'na kukolelwa ashinkukomwa maganga n'na kubhulagwa. (Torati 21:18-21). "Jwen'nejo akamula shelia n'ni mwana jwa heshima lakini alim'mbwiga na bhalilia kaje an'nakwaibisha ainagwe." (Mithali 28:7). Munkumbushile tajili: Shiyenga sha kuikusanya mali shinamala baada jawa n'na kwaaja kujehen'nam kulaga n'na mahali pake pakamanyika kabhili; kwa n'neyo yakon'nja kutola hatua shan'ngu. Ashipanganya anapinga tutubu n'na kubhika shiilu, lunda na kila shindu shetu kwa a Yesu Kristo. Tukankulupalila n'nei Yesu Kristo pe, kweli shituokoke n'na kupinga kwa shiilu shetu shikumale. Ukana n'ngabha shalya gunashoya ubelu, ushalati na n'ngondo. "Ukana gunakuntemba kukolelwa bai n'ngondo. Atenda yan'nyata kwa sababu ya indu ai, jwan'ngali lunda." (Mithali 20:1).

Bhaalayanga ukana bhan'nakosanga m'mbuti bhan'ng'wa, kwa sababu Ashipanganya an'nabheleketa; "Ole jao bhabhutushila kung'wa ukana gukwete mashili; bhandu bhalume bhakwete mashili kukundanya ukana." (Isaya 5:22). "Ole gwake jwen'nejo akumpa jilani ýake ulebhi, m'mwe nkutaga sumu na kumkoleyá n'nepeyo." (Habakuki 2:15). "Nnaitembanje bhashalati mwan'ngali shenu kwa ufalme gwa Ashipanganya wala bhaabudu pisha wala bhazi-nzi wala bhafilwa wala bhafila wala bhajibha wala bhashiyenga wala bhakolelwa wala bhatukananga na bhapokonyola." (1 Wakor 6:9,10).

Bai matendo ga shiilu galipalanga n'na gen'neyo n'ni: "Ushalati, maobhelela gan'nyata, kubhulaga, jeuli, kujujila bhiwilenje,

uwabhi, n'ngondo, wiu, kushimwa, fitina, kujaana, kuyuya, kutum'mbala kukolelwa, kulilia kaje n'na indu ilandana ai bhen'nebho bhaten'ndanga indu ai bhan'ngalisi ufalme gwa Ashipanganya." (Wagalatia 5:19-21). "Kabhili n'nang'we ukana jwa n'ngali man'na, bali mugum'mba-ywe n'na Roho." (Waefeso 5:18).

Yesu akwete chemchem ja kulama jwa Roho ja kweli an'nakwapa bhakwete n'njota mwaliko agu. "Mundu akwete n'njota ajie kun'ngwangu an'ng'we bule mashi ga kulama." (Yohana 7:37,38). "Haya kila bhakwete n'njota; Mujie m'mashi, n'na bhakanakola m'mbiya mujie n'ng'umanje mulye; Elo! Nng'umanje togwa na mabhele bila m'mbiya -na samani. Ishibhauli kushoya m'mbiya jenu kwa shindu shan'ngali shalya na mapato jenu kwa shindu sha n'ngali jikuta." (Isaya 55:1,2). "Làkini julijoe ashan'ng'we mashi gegala angupinga mpa n'ne n'nga-oná n'njota milele, kwa n'neyo mashi shigabhe nkati jake chemchem ya mashi yan'najitishila kulama kwa n'ngali m'mwisheso." (Yohana 4:14).

4. NGONG'O – alan'nguya ukata, kutopakwa kutumika n'na uwabhi. Mitau ya n'nyata m'mbuti uwabhi. (1 Samweli 15:23). "Kupinga kwake Mundu nkata kuna'mulaga, kwa man'na m'makono akapinga kutenda lyengo. Apali apinga kwa shiyenga mui gowe bali akwete haki an'nashoya wala akajima." (Mithali 21:25,26). Yoshua ashikwalugulilia Bhaisraeli n'nei: "Nnabhe bhakata kwa kujin'njila ili mpate shilambo shen'nesho." (Waamuzi 18:9). Mundu kwa asili ni nkata kaje na n'nyonge kwa kutumishila indu ya Ashipanganya. Yesu abhelekete: "Mujitahidi kujin'njila nnango gwan'shoko, kwa man'na n'nakum'malanjilanga kuti bhabhajinji shi bhapinje kujin'njila bhanakom'mbole." (Luka 13:24). "Kwa man'na kila ajuga anaposhela na aloleya analola n'na ahodishia ashagopolwe." (Mathayo 7:8). "Ufalme gwa kumaunde gunapatikana kwa mashili, bhen'nebho bhakwete mashili bhan'nakuuteka." (Matayo 11:12).

Ukata gwa ntima gunatuibhila tunajuge, tunasome Biblia n'na

tunajende pahali pa kanisa. Ukata agu gututenda tunapilikane lilobhe lya Ashipanganya lya kulama kwa milele. Kushelewa ni kujibha kwa mobha n'na m'mwisho gunaishila kuhalibu. Ashipanganya palugula ili muokoke; Shetani anakwiya na kun'nugulila nshelewe hadi mobha gana kutin'ngu! Nngaika. Pana shinshelewe shaka hadi shaka n'na gafla shimuwe bila kunkulupalila Yesu Kristo Mwokozi. Kwa n'neyo Roho Mtakatifu an'abheleketa: "Lelo kama shimpilikananje lilobhe lyake n'natende janono pa mitima jenu." (Ebr. 3:7,8). Bhandu bhabhajinji bhashinkuwa bila kuposhela Wokovu kwa a Yesu Kristo. Nhamanya gapingaika baada ga mobha agano? Mobha ga malabhi n'ngabha gen'nu.

Likai lya Ngong'o linatumika kwa bhaabhi, kwa n'neyo lilan'nguya shambi ya kukulupalila siango, chikupi, zindiko na indu ya uwabhi. Ishibauli kutumia indu yan'ngabhajila Ashipanganya kama ndumba, hilisi, migoji na ina bhishoywa na mafundi bha uwabhi! Ishibauli kubha vya m'mbone na kweli, badala ja kunkulupalila Yesu Kristo akom'mbola kushoya lipamba lya jogopa! Man'na "Hatua ja mundu jin'naimikwa n'na a Bwana n'na jwen'nejo an'napinga mpanda gwake." (Zaburi 37:23). "Mundu jwa kun'ngwenu akakom'mbola kwa ajili ja shilwele? Nna abhasheme bhazee bha kanisa bhan'-jujile na bhampakaye mauta kwa lin'na lya a Bwana. Nnakwekwekula kujuga kwa kukulupalila shi kumkombole jula. A Bwana ash'anjinule na ibhaga atendile shambi anasamehewa. Nng'ungamiane m'manganya kwa m'manganya na kujujilana mpate kuponywa." (Yokobo 5:14-16). Ashipanganya ashinkubhaamulu Bhaisraeli n'bibheleketa; "Anabhon'neshe kun'ngwenu mundu alola shiango wala mundu alola mobha gan'nyata wala mundu abashili wala n'ng'abhi wala akwete mizuka na nkujajanga mahoka bhawilenje kwa man'na mundu aten'ndanga aga an'nakwashima a Bwana." (Torati 18:10-12). "Kwan'ne palanga bhapali mbwa n'na bhaabhi n'na bhashalati n'na bhabbulaga n'na bhen'nebho bhaabudu pisha na kila mundu apinga unami na nkutenda." (Ufunuo 22:15).

"Nnabhajendele bhakwete mahoka wala bhaabhi ili bhanantaje

halamu jao, n'ne Ashipanganya bhenu." (Walawi 19:31). "Na mobha pubhakulugulila uloleye malobhe kwa bhakwete mahoka na bhaabhi bhaguta m'mbuti chi juni na kunong'one ya; Bhandu bhakapinga kuloleya kwa Ashipanganya bhao? Hata bhajende kwa bhawilenje kwa ajili ja bhabankoto? Ibhaga bhakabheleketa kajekaje n'na lilibhe alino bila shaka kwa bhen'nebho n'ngabha sha m'mbone." (Isaya 8:19,20).

Nsomaga shitabu shino shishoko nkumbushile kuti Ashipanganya anabheleketa na m'mwe n'pa kun'nugulila ntubu shambi yenu n'na mumpe ntima gwenu. Lakini ntima gwenu guli n'na roho jwa ngong'o gunakun'hong'oneya na kun'nugulila kuti: Nnaishoye lelo, n'ninde malabhi au shaka shikwiya. Bhalugulile'a mbwiga n'na bhalongobhako gwantai! Buli shinfulahi uli pankosaga likomanga, chikwembo, video, ukana, sigala, ushalati na ina? Shi nbhe na huzuni! Badala ya kuposhela neema ja Yesu Kristo ja utukufu, amani na kulama kwa milele kugumbele nkati jake, kushoyaga fulaha ja ajabu pashilambo powe. Mmwe nshijinjila nkati nkukumbushila indu yeila ishin'ng'ovye na kun'neka! Shakani pushimumpishe Yesu Kristo muntima gwenu? Mmwe shinkujogopa bhandu. Nnepeila shinkujogopa kuwa! Bai m'mwe ni bhatumwa jwa Shetani. Bai nkumbushile n'nei; Yesu Kristo ashinkuika ili abhaleshe huulu bhebhala kuti shiilu shao showe kwa lipamba lya jogopa kuwa bhashinkubha muutumwa. (Waebr. 2:14,15). Ntima gwenu n'nakuutenda kutopa kaje kabhili gushibha gwa nonopa m'mbuti likai lya ngong'o.

5. UBHI – ni n'nyama jwa kalipa kaje, ajitamyai. Mundu akwete ntima gwa chuki, hasila na kutum'mbala anakom'mbola kubhulaga mobha gowe. Mmwe muiloleye ukoto na kuagula kunonopa na kunyata kwa ntima gwenu hadi muishile sababu jilan'nguya shuuli. Ni sha m'mbone kaje kuagula ntima na kumpinga Yesu Kristo aubhishe huulu. "Muimaliye hasila nleshe kutum'mbala, ntumbalaga kwaishila kutenda gan'nyata." (Zaburi 37:8). "Kutum'mbala ni kukalipa na hasila ni shititu; lakini gani akom'mbola kujima m'mujo ja wiw?" (Mithali 27:4). "Muntima n'natum'mbale shan'ngu kwani hasila jin'natama m'mtima ya bhan'ngali lunda." (Muhubiri 7:9). "Lakini n'naino hasila,

kutum'mbala, gan'nyata na matusi, myabhishe kuatalika na m'manganya." (Wakolosai 3:8).

Bhajogopanga bhan'napapila ukana mpaka kwatosha ili bhatum'mbale na kutenda gan'nyata au kulipa kisasi cha muntima. "Ukana gwao ni sumu ja majoka, uchungu gwa kalipa gwa lijoka." (Torati 32:33). Kisasi shinan'nong'a ntima gukwete shambi, bali Ashipanganya ni n'nyene kulipa kisasi. Yesu abhelekete: "Nnonyele jilani jako kama gwa m'mwene." (Marko 12:31). "Mubhanonyele adui yenu." (Mathayo 5:44). Ashipanganya ashitupanjila cuti ashatusameheanje kama shituasameheanje bhatukosile. (Mathayo 6:12). Kutum'mbala n'na kunung'unika kwa ntima Ashipanganya in'nakwachima. Nngondo n'na kujitamyai ni kupinga kwa jogoya kaje muntima gwa mundu. Ishilazimika kushoya m'mitima ibhaga tunapinga kuishila pa amani ja kweli.

6. LIJOKA – ashikuntemba Eva m'bustani ja Edeni na kutema ushilika jwa konja gwa Ashipanganya na bhandu. Shetani ashinkukola wiu kwa Adamu na Eva pepala pabphonile bhanakuitawala dunia nkati fulaha na amani jikamilishe ja maisha pamo na Ashipanganya. Muwiu Shetani ashinkufaulu kujimika lunda na mbwiga jwa konja ja bhandu n'na Ashipanganya. Bhandu bhakwete wiu gwa Shetani, gunakuwashumbuya kaje m'mitima pubhabhonaga bhana bhana-tam'ma kwa fulaha na amani. Wiu muntima gukumbushila kwiiya nao ubaya kwa kuhalibu fulaha ja bhana na gunakom'mbola kubhulaga. Ni shindu sha m'mbone kaje kutam'ma m'maisha ja okoka nkati Kristo Yesu "Manna wiu ni shitutu sha mundu, wala bhangali shite mobha ga kulipa kisasi." (Methali 6:34). Bhandu bhabhajinji nkati nlyengo lya m'maisha, n'nepeila nkati nkukon'nangona gwamba bhaishila nkukomwa na kubhulagwa. Kwa n'neyo lyengo lya nkristo ni kwashuhudia na kwajanguta bhandu bhana ili bhaokoke, man'na kwa Yesu Kristo pe wiu shiumale. Inakwapasa Ashipanganya abhatumile bhatumishi bhake kwa ajili ja bhandu bhana. Bhatumishi bha Ashipanganya inakwapasa mala jajjinji bhaukalipile wiu n'na bhagum'mbaywe upendo mtakatifu gwa

Ashipangaña ashiumimina m'mitima jao kwa mashili ja Roho Mtakatifu. (Warumi 5:5). Mala jajijinji bhatumishi pubhantumishila Ashipanganya inajanguta bhandu kunkulupalila Mwokozi Yesu Kristo na kuhalibu wiu kajekaje.

7. SHULA – alan'nguya shambi ja shiyenga na kupinga m'mbiya jili litopo lya mabaya gowe. (1 Timotheo 6:10). Shilambo sha Kongo ipali vyula fulani bhalya ucheche mpaka kupasuka lipitiu na kuwa. Mundu akwete shiyenga akapinga kwapa maskini sehemu ja mali yake. Anakuitaidi kaje kwa kweli na unami kuikusanya mali ja nshilambo. Yesu ashitulugulila tuibhishile akiba kunani kun'ngali bhajibha bhakaanga na kujibha kwa man'na akiba jako pujili pepala ntima gwako puli. (Mathayo 6:19-21). Akani na bhalongobhake bhashinkubhulagwa kwa sababu ya m'mbiya, n'nguo na bhahabu. (Yoshua 7:24,25). Yuda Iskariote ntume jwa a Yesu ashinkuitabhila n'nani n'na kuwa kwa ajili ja kupinga m'mbiya kuliko shibhali kumpinga Bwana Yesu. Mmbiya, bhahabu na n'nguo n'ngabha gan'nyata, bali kupinga kuhiya kwa unami na kujibha nni shambi muntima gwa Mundu.

'Maelfu ya bhandu bha kila namna na makabila gowe bhaeleke a patam'ma pa kuobha, Nkati kutaman'ngana bhalon'ngana na kupinga kwa jogoya kaje kwa kuuma indu ya galama na kupinga utajili gwa shan'ngushangu kwa kung'anda kamali ja bahati nasibu, farasi, lubhilo lwa mbwa, karata, gudugudu na ina. Kupinga kwa kupata utajili bila kulajilila kaje huishila nkujibha na kubhulaga n'nepeila kukomwa na kubhulagwa. Kupinga m'mbiya na shiyenga sha kupata kaje yan ngali haki m'magenge nni kama kupinga kumanyika kwa mashili ga shiilu, kutawala bhana kwa amlí, kumiliki m'mbiya ya kwajong'a maskini, n'nepeila mashili ga dini gatam'ma kwa kuilanguya nkati gamajinji kwa lin'na lya pahali pa ibada n'na kuitendela bila kumpinga Ashipanganya, kama kukanwa kwa bhanagwe Ashipanganya bhapinga kujin'njila nchuo cha biblia kunkagula Kristo bila kibali cha pahali pa Kanisa. (Marko 9:38). Yesu abhelekete: "Nnolanje muilinde na shiyenga man'na kulama kwa mundu n'ngapagwa nkati kugum'mbala kwa indu yake

yalin'nayo." (Luka 12:15). Habali jika tajili ashinkutulugulila n'nei: "N'gunda gwa tajili gushinkuogola kaje. Nitan'ndubha nibheleketa; Ndendeuli? Man'na nan'ngali pa kujabhika akiba mazao jangu! Bai shi n'ndende n'nei; Shingaanje maeche jangu n'nyenje jikulungwa kaje. Mishe nafasi ya indu yangu yowe. Pen'hepo shi melekete; Eee, nafasi jangu ukwete indu ya konja yahijinji im'mishile akiba kwa yaka yahijinji mpumulile bai mlye, n'ng'we, mfulahi. Lakini Ashipanganya nikun'nugulila: Ugwe libelu! Shilo sha lelo shibhapinje roho jako na indu yubhishile tayari shibhibhe vyakeni? Nnepeila shalishene mundu akuibhishila nafasi jake akiba anaitayalishe kwa Ashipanganya. (Luka 12:16-21). "Kwa kubha Ashaikonje ndi mundu kupata shilambo showe kama apataga hasala ja undu gwake?" (Mk. 8:36). "Nnangaishile maisha yenu shimlye ndi wala hiilu yenu shiiwale ndi... Bai n'noleye ufalme gwa Ashipanganya na yen'neyo shabhajeneshe... kwa kubha akiba jenu pujili puipinga kubha mitima jenu." (Luka 12:22-34).

8. SHETANI – ni awawa jwa unami gowe na jwa bhowe bhatenda unami. Jwen'nejo ni akwachunga bhanyama bhowe n'na kutawala mitima jao. Yesu abhelekete: "Mmanganya awawa yenu Shetani n'na kupinga kwa awawa jenu n'ni nkuipinga-ga kutenda. Jwen'nejo aliji abhulaga gwantai, wala an'ngali kweli nkati jake. Pabheleketa unami abheleketa guligwake n'nyene kwa sababu jwen'nejo n'hami na n'ni awawa jwa unami." (Yohana 8:44). Unami gwa nshoko gunan'nyata m'mbuti unami gwa nkulungwa. Bhapali bhabheleketa. Ntabhangwa n'hami aitenda nkwelli kumbe n'ngabha. Bai tubhe bha kweli jwalama milele nkati Kristo Yesu, man'na Ashipanganya akakakombola unani, ashinkutuahidi tangu milele. (Tito 1:2). "Tubheleketa kuti tunalongana nabho, akuno utujenda n'nubhindu tubhanami wala tukaitenda ili ya kweli." (1 Yohana 1:6). "Mashili gangu gashijumla kama lijonjo ulimi gwangu gunalonngana n'na shileu shangu, gunamika n'nitutuli jawa." (Zaburi 22:15). "Shahidi jwa unami abheleketa unami n'na jwen'nejo anapanda mbeju ja fitina pakati pa alum'mbugwe." (Mithali 6:19).

9. NDONDWA – jinalandanywa na niya jili muntima gwa mundu pepano niya janapi kwa halamu ya shambi sha hobhelela. Inalazimika kuungama shambi kwa a Yesu Kristo ili tupate kusamehewa. Ni hatali kuwa na shambi kwa kukagula ibada pe au kuungama kwa mundu pe au kutegemea baada jawa kujujilwa na kutendewa misa, alekuya, hitima au sadaka. Mmwe ili n'ng'okoke muimanye kuti nkwegene shambi n'na nkulupalile muntima kuti Yesu Kristo jika mpatanishi gwa shambi yenu kwa Ashipanganya. "Muiyepushe na roho ja unami na mafundisho jwa Shetani." (1 Timotheo 4:1,2; Waembr. 10:22).

10. LIYO – Iya Ashipanganya lishipagwa powe kabhili lin'nalola kila shindu muntima gwa mundu. Nngapagwa shindu na lilobhe lyahiya pameyo pa Ashipanganya, anamanya na an'nalola lunda ga sili na niya ja ntima. Pakwete matendo gan'nyata nkati n'nubhindu, mun-ng'itu au pana pala Ashipanganya an'nalola. (Nnepeila liyo mpisha lilan'nguya shikuli kumeyo kwa Mundu).

11. N'NDIMI YAISHOKO YA MOTO – in'na timbilila ntima gwa mundu akwete shambi akanabhe kuokoka. Ilan'nguya upendo gwa Ashipanganya, Ashipanganya akapinga kuobha kwa akwete shambi bali anapinga aokoke. (2 Petro 3:9). Mpaka n'haino Yesu jika akom'mbola pe kubhaokoa bhakwete shambi. Shi kubhe na fulaha tum'mbe kumaunde kwa sababu ya akwete shambi jumo atubu na kuleka kabisa shambi kwa a Yesu Kristo. (Luka 15:7). Nndimi n'nepeila ilan'nguya myai ja a Yesu Kristo. "Lola Mwanangondola jwa Ashipanganya ajigala shambi ya pa shilambo." (Yohana 1:29).

12. MALAIKA – alan'nguya lilobhe Iya Ashipanganya, Ashipanganya anapinga abhelekete n'na bhakwete shambi bhatem'mbwile kwa kubhalugulila bhatubu kwa a Yesu na bhaipishe nulu ijinjile m'mitimba jao bhaokoke.

13. MUNDA – ni mfano gwa Roho Mtakatifu, Roho jwa kweli akuihakikisha shambi, haki na hukumu. (Yohana 15:26). Roho Mtakatifu apali palanga pa ntima akakom'mbola kutama pahali pakwete shambi.

Ibhaga baadhi ya pisha ja ntima jilon'ngana na ntima gwako. Shoonde m'mwe n'gutile a Bwana Yesu! Shoonde, n'ng'ugulile ntima gwako! Shoonde poshela lilobhe lya Ashipanganya litaje nulu muntima gwako! Shoonde, "Nkulupalile Bwana Yesu na m'mwe shimuokoke." (Matendo 16:31). Ashipanganya anapinga; Eloo! An'nakuśudia kubadili ntima gwako na kumpa ntima gwa ambi. (Ezekiel 11:19). Agu ni mpango gwa pisha ja bhili.

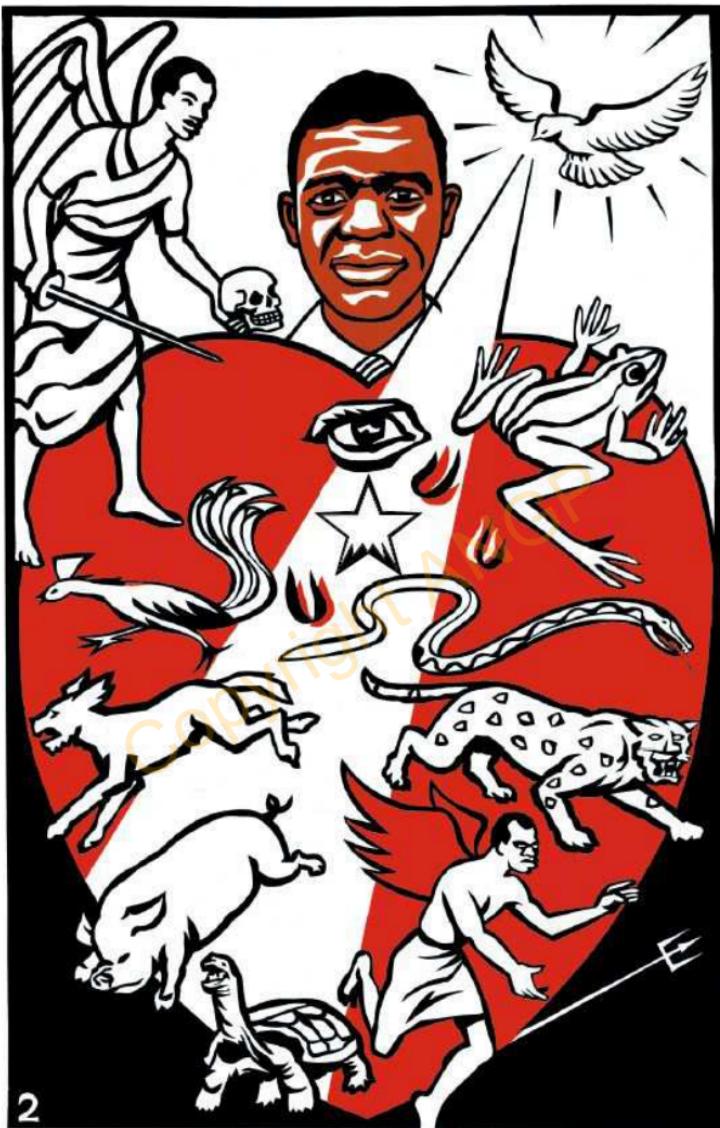
PISHA JA BHILI

Pisha aji jilan'nguya shali mundu atan'ndubha kutubu na kunkagula a Yesu Kristo. Malaika akamula upanga yan'ni lilobhe lya Ashipanganya. "Liwete kulama na mashili na ukali kuliko upanga gvatema kila mahali, lilobhe lya Ashipanganya lin'naoma na kukom'mbola kugawanya undu na ntima na bhiungo n'na mahuta gali nkati jake, kabili lin'napepeka kumanya lunda na niya ja ntima." (Waer. 4:12). Nnepeila lin'nakutukumbuya kuti "Nshahala gwa shambi nsiba." (Warumi 6:23). "Na kila mundu ashishihilwa kuwa kamo pe n'na baada jakuwa hukumu." (Waer. 9:27). "Litubhi lya akwete shambi n'na akankulupalila a Yesu shi libhe n'nitanda lya moto na kibeliti." (Ufunuo 21:8).

NTIMA GWA KULAN'NGUYWA SHAMBI

Munkono gwa bhili Malaika ashikamula liupa lya ntwe. Lin'naku-nkumbuya akwete shambi kuti tubhowe shituwe, ikabhenga hata tunakushipinga shiilu n'na kushibhika pakonja kwa n'nguo yalya na kutimiza kupinga kwake Lakini shiwe na kubola n'na mahungu shibhalye wakati Roho pushi jikatame kwa Ashipanganya n'na lyubha limo Yesu ashaishe kutuhukumu. (2 Wakor. 5:10).

Nnaino tunbhona akwete shambi atandubha pilikana lilobhe lya Ashipanganya likalipa na an'naugula ntima gwake kwa ajili ja upendo gwa Ashipanganya. Roho Mtakatifu atandubha kuitaga nula ja Ashipanganya muntima n'na shambi ilendenywe na bhanyama in'nab hutuka. Mmwe nkwete shambi nkubali Yesu

2. MTIMA GWA KULAN'NGUYWA SHAMBI

ali nulu ja pashilambo ajinjile muntima gwako kama shibhona mpisha. Yesu abhelekete: "Nne ni nulu ja pashilambo jwen'nejo asha ng'agule akapita n'nubhindu n'ngu!" (Yohana 8:12). Mmwe n'ngu! Nngafaulu kuiyokoa nshambi kwa mashili na kumanya kwako au kwa bhandu au kwa dini, wema, kufunga na sadaka; Mpanda gwa jika na talatibu ni kumpisha Yesu ajinjile Muntima na lubhindu au bhanyama bhali shambi lazima pe bhashoshe. Shilo mwei na n'dondwa inakom'mbola kutujanguta kashoko n'nubhindu, Lakini lyubha likaposhelega lubhindu lun'nashoka shan'ngushangu. Bai Yesu ni lyubha lya haki na amani. A Yesu pajinjile muhekalu Kuyerusalamu ashinkubhinganga bhowe bhapali bhauza ng'ombe, ngondolo na m'mbunda na kujitam'mbiya ya bhebhala bhaliji badilisha m'mbiya, pen'nepo n'bibheleketa; "Nyumba jangu jishemwa ja sala bali m'manganya mujitenda lipango lya bhapokonyola." (Mathayo 21:12,13). Mmwe, Ashipanganya anapinga ntima gwako atende nyumba jake na hekalu lyake, anapinga atam'me mwan'nemo amualaye ukoto na agumbaye upendo, amani, fulaha n'na matunda gowe ga Roho. Yesu ashinkuika ili atusamehe shambi na kutogombola na kutubhika huulu kukopoka m'mashili ga kutawaliwa na shambi. "Bai Mwana amikaga huulu shi mubhe huulu kweli kweli." (Yohana 8:36).

PISHA JA TATU

Pisha aji tulola ntima gwa toba guleshile shambi kweli. Akwete ntima an'nakupilikana n'na an'nalola shambi yake yahijinji ya kutopa kaje. Anamanya kuti kwa sababu ya yen'neyo Yesu ashiteswa munsalaba. Ntima gwa toba gunatetemela pulolaga nsalaba. Malaika yan'ni lilobhe lya Ashipanganya linakunbhunukulila upendo gwa Ashipanganya gubhoneke kwa a Yesu Kristo. Akum'mbushilaga kuti Yesu Kristo ashinkuteswa n'na kuwa munsalaba kwa ajili ja shambi yetu, ntima gwake gun'nayeyuka kwa upendo.

Kweli, Yesu ashinkukomwa mbalabhala na kum'mika taji ja mibha na kunkomela misumali m'makono na m'makongono na kuwa munsalaba kwa ajili ja shambi yetu. Kwa kutubu, shambi

3. NTIMA GWA TOBA

yake ishibhukangwa na kubhushilwa. Ntima gwake gushibadilishwa, n'naino akwete ntima gwa ambi. Pasomaga lilobhe lya Ashipanganya na kulimanya anakuibhona palanga kubha abhe kuatalika kaje na amlili jake. Ntima gwake gunaomwa na Roho ja majuto na kuntenda agute kwa huzuni kwa ajili ja shambi yake kwa n'neyo Ashipanganya anakwabbandishila. Upendo na amani ja Ashipanganya jinajin'njila muntima gwake na kubhukangwa. "Myai yake Yesu mwanagwe inatuinga shambi yowe." (1 Yohana 1:7). "Eee Ashipanganya n'ngumbile ntima gwa konja n'jitende jaambi Roho jitim'malishe nkati jangu." (Zaburi 51:10). Kabhili lilobhe lya Ashipanganya linabheleketa: "Mundu aju shinin'noleshe mundu akwete ntima gupondeshe atetemela papilikanaga lilobhe lyangu." (Isaya 66:2). Roho Mtakatifu anakun'ng'ukanga kwa lilobhe lya a Yesu; "Muipe ntima nkulungwa mwanangu nshisamehewa shambi." (Mathayo 9:2). Pakumbushilaga myai ja Yesu ijijitise n'nani jwa nsalaba anakulupalila kuti shambi yake ijailwe palanga n'na a Yesu, man'na ashinkuteswa ili uwe tukom'mbole kutendeka shiili. "Ashinkubhula-ywa kwa ajili ja shambi yetu na kwa jwen'nejo Bwana ashibhika nkati jake yan'nyata yetu uwe tubhowe." (Isaya 53).

Roho Mtakatifu na upendo gwa Ashipanganya gunatawala ntima gukenjwe. Nkati mwa a Yesu anamanya kuti shambi yake yakwapi, ntima gwake gushibhukangwa shambi yowe kwa myai ja Yesu mwana jwa Ashipanganya. (1 Yohana 1:7). Nnaino anapinga kun'nugulila kila jumo kuti, "Jwen'nejo ankulupalila a Yesu wala akaobha bali abhaga na kulama kwa milele." (Yohana 3:16). "Nkati mwa a Yesu tunapata Ukombozi kwa myai jake kusamehewa kwa shambi kulon'ngana na kugum'mbala kwa neema jake." (Waefeso 1:7). Kupinga kwa shambi ya pashilambo n'naino kushiishila pahali pa kubhushilwa. Nnaino akwete kupinga kwa Kwatumaini na kwatumishila Ashipanganya. "Atandwibhe kutupinga uwe." (1 Yohana 4:19). Badala ja kupinga shilambo n'na indu yake, n'naino ampinga Ashipanganya na kulon'ngana na indu ya kumaunde ishoywa kwa neema.

Kwa sababu aji, pisha ajino tun'nakuakongana bhanyama bhali

mfano gwa shambi bhapali palanga pa ntima. Pakubha Shetani n'nyene akapinga kwenda kuatalika na ntima gwake gwa bhukala apali alola n'nyuma na kujinga kujin'njila kabhili. Kwa n'neyo Yesu anakutulugulila tusheyen'a kujuga, kabhili tunkane Shetani nae ashab hutushe. (Yokobo 4:7).

PISHA JA NCHECHE

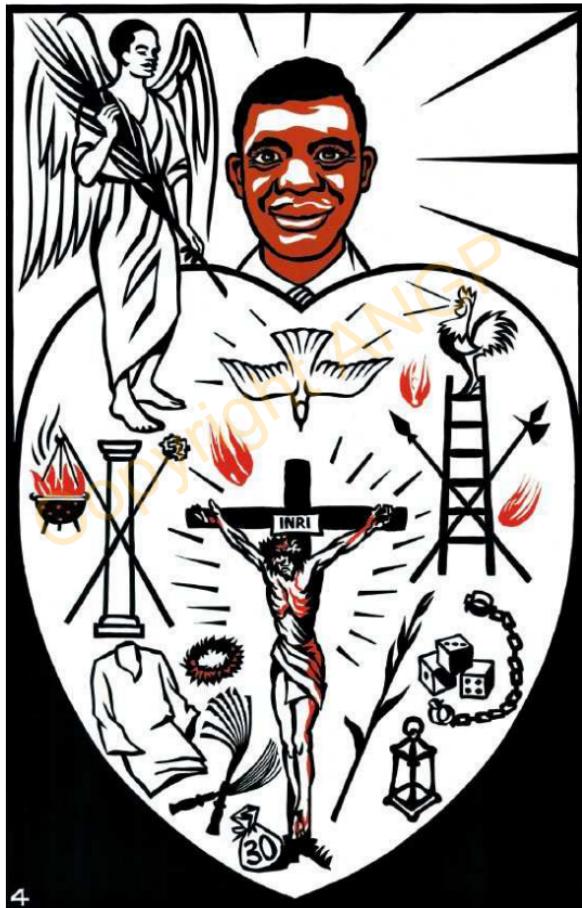
Pisha aji ja ntima gwa Nkristo akwete amani na Ukombozi nkati mka fala jwa a Bwana na Mkombozi Yesu Kristo. Kwa n'neyo, "Nne n'ngaipunila shilishowe ila nsalaba gwa Yesu kwa man'na kwa gwen'neo shilambo shishiteswa kun'ngwangu na kun'ngwangu kwa shilambo." (Wagalatia 6:14). "Yesu ashinkujigala shambi yetu na kuwila munsalaba ili tubhaga misiba kwa indu ya shambi tulame kwa indu ya haki" (1 Petro 2:24); Nkristo ahiwa kwa shilambo. Tun'nalugulilwa kuti; "Bai nlongane na Roho, n'ngu! Nkatenda kipinga kwa shiilu." (Wagalatia 5:16,25).

Mpisha n'nakombola kulola shipanda ashinkutawa Yesu kwa pingu baada ja kun'ng'ula n'nguo yake n'a kunkoma mbalabhalala kwa ukatili. "Bhashikum'mika ilondä kwa makosa yetu abhabu ja amani yetu jaliji pashanya pake na kwa kukomwa kwake uwe tulamile." (Isaya 53:5). Mfalme Herode na askali bhake baada ja kunkoma mbalabhalala bhashikun'ng'esha kanzu janashe na kunkomela taji ja mibha muntwe badala ja dhahabu na kum'mika munai munkono gwa n'nilo badala ja himbo ja Mfalme. Bai bhashinkutangamanga na kuntepela m'mujo n'a kunziaki n'hibheleketa; "Salaamu Mfalme jwa Wayahudi" Pan'nepo bhan'ng'unilenje mata n'a kumpokonyola munai munkono n'a kunkomanga komanga muntwe. Baada ja kumwaibisha na kunziaki kikatili bhashinkulongana na ajo mwanja kukuntesa. (Mathayo 27:27-31).

Bhapali bhabhajinji bhashemwa Bhakristo bhasali n'a kushiliki sakalament ja ushilika mtakatifu n'a kun'jimbila Ashipanganya nyimbo lakini matendo gao gan'nyanya shambi mobha gowe bhan'nakunsulubisha Mwana jwa Ashipanganya. (Waebr. 6:6;

KUWA PAMO
NA KRISTO.
Warumi 6:6

MWASHINKUWA
N'NA KULAMA
KWENU KUSHIHI
YWA PAMO NA
KRISTO NKATI
ASHIPANGANYA.
Wakolosai 3:3

4. KUWA PAMO NA KRISTO

Ezekiel 33:31-32). "Nngabha bhowe bhajuga na kushema a Bwana a Bwana bhapinga jin'njilá muufalme gwa Ashipanganya bali ni bhen'nebho bhatenda yapinga awawa ali kumaunde." (Mathayo 7:21-27).

Mpisha n'nalola n'ng'uko gwa m'mbiya gushikutunzwa na Yuda Insikoriote. Yuda ashikunkana a Yesu na kwauza kwa ipande thelathini ya m'mbiya kwa sababu upendo gwa m'mbiya gushikuntawala na kun'ng'alibu muntima. Taa, minyororo na ina ishinkutumika mobha ga shilo kwa kuntabha a Yesu. Askali bhashinkugombea n'nguo yake kwa gudugudu ili litimie llobhe ly a Ashipanganya; "Bhagabhananga n'nguo yangu n'na n'nguo yangu bhan'nagombea kwa Kura. (Zaburi 22:18). Bhan'napata kila shindu kwa a Yesu, lakini ashin'nyene bhan'nakunkana n'nbheleketa; "Tukapinga kwenda kwa mundu aju abhe Mfalme gwetu." Indu yowe bhandu bhan'napinga kuposhela kwa neema kukopoka kwa Ashipanganya. Kwa bhabhajinji Ashipanganya ni bhakonja jika kwa kuajanguta 'mmobha ga mateso na kulaga.

Mala Askali pan'ng'omile mkuki m'mbalati myai na mashi gashinkukopoka. (Yohana 19:33-37). Kabla lipongo akanabhe kongobhela Petro ashikunkana Yesu mala tatu kuti; n'ngakum'manya Yesu Kristo, lakini shan'ngushangú ashinkuguta na kutubu. (Mathayo 26:69-75). Buli, m'mwe n'nakunkulupalila a Yesu kwa malobhe na matendo? Ama n'najogopa na kubhona oni kwa bhandu? Yesu abhelekete; "Apinga kungana kwa bhandu na n'ne shini nkane kwa Awawa ali kumaunde." (Mathayo 10:32,33).

Nnepeila Yesu abhelekete; "Wala mundu akajigala nsalaba wake na kung'agula n'ngakumpinga." (Mathayo 10:38). Heli bhebhala bhatapatile kubhikwa nkati m'mwamba gwa a Yesu Kristo!

"Mwamba guli imara,
Kwako shi niihiye;
Mashi ago na myai
gagopweshe amo,

gan' nang' ukanga shambi
na kundenda nshindi."

PISHA JA N'NGAANO

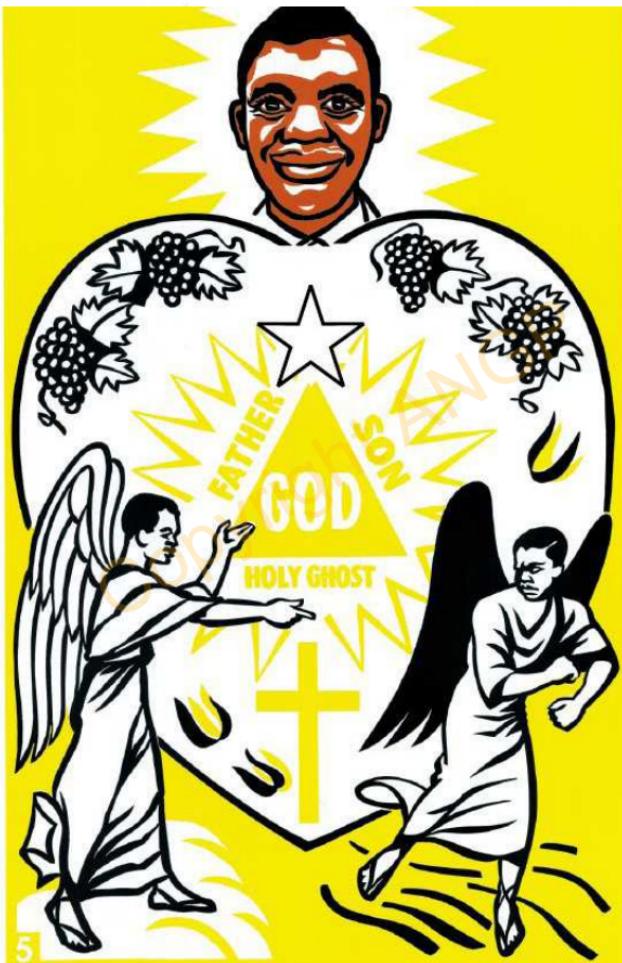
Pisha aji jitulan'nguya ntima gubhukenjwe gwa akwete shambi ashikokwa kwa neema ja Ashipanganya ja Yesu Kristo. Ashibha hekalu na nyumba ja Ashipanganya, Makao ga Awawa, Mwana na Roho Mtakatifu, kama nadhili ja a Yesu shibhelekete; "Mundu angupinga ashakamule llobhe lyangu na Awawa ashampinje na uwe shitujie kun'ngwake." (Yohana 14:23). Kwa a Yesu Kristo Ashipanganya ashikun'ng'eshimu Mundu kabili ashikum'baliki n'na kunkweya. (Luka 1:52).

Nnaino ntima gushibha hekalu lya kweli lya Ashipanganya. Shambi ishishoywa palanga pa ntima. Badala ja bhanyama gwa Shetani Awawa jwa unami, Nnaino Roho Mtakatifu atam'ma muntima. Badala ja matendo gan'nyata ga shiilu n'naino ali m'mbuti n'gunda gukwete mazao au lutabhi Iwa Mzabibu gwa kweli guogola matunda ya Roho ja upendo, fulaha, amani, kuitimalika, kuipililila, undu wema, ukalimu, kwaminika, upole n'na gana ga kwabhajila Ashipanganya na bhandu. (Wagalatia 5:22,23). Akwete ntima agu ni lutabhi Iwa kweli guogola matunda nkati mzabibu gwa kweli yan'ni Yesu Kristo. Sili ja kuogola matunda ni kutam'ma nkati ja a Yesu na a Yesu nkati jake. (Yohana 15:1-10). Anagumbaywa na kubatizwa na Roho Mtakatifu akwete mashili kupunda shiilu n'na akom'mbola kubhulaga kupinga kwa shiilu. (Wagalatia 5:24). Maisha jake ganaongozwa na Roho Mtakatifu kwa n'neyo akakom'mbola kufulahia tabia ja bhukala ja bhandu bha pashilambo. (Wagalatia 5:16). Akatam'ma kwa kuibhona, kuipilikana na kuipapaya bali kwa kukulupalila – akuno n'ni kupunda kwa kukulupalila kwetu kupunda kaje shilambo. (1 Yohana 5:4). Anatam'ma kwa kukulupalila n'na kuimalishwa kwa tumaini la kuika kwake a Bwana Yesu Kristo. Anatam'ma muupendo gwa Ashipanganya gutumishila milele.

"Heli bhalii na mitima jam'mbone man'na bhen'nebho shibhabhone

UPENDO
FURAHA
AMANI
KUITIMALIKA
KUIPILILILA

UNDU WEMA
UKALIMU
KWAMINIKA
UPOLE
Wagal. 5:22,23

5

5. NYUMBA JA ASHIPANGANYA

Ashipanganya." (Mathayo 5:8). Bhukala Mfalme Daudi aliji tajili na ashikwapunda adui jake, lakini muntima ashipinga kaje na ashiguta, "Eee! Ashipanganya n'ng'umbile ntima gwa m'mbone n'jitende jaambi Roho jitimalishe nkati jangu." (Zaburi 51:10). Nngapagwa mundu akom'mbola kuibhukanga ntima gwake wala kujigum'mbila ntima gwa ambi. Inakumpasa mwajendele Ashipanganya kwa kuguta na kuleka kaje kaje shambi jenu kama Mfalme Daudi shatendile. Ashipanganya anapinga kuntendela indu yaambi m'maisha jenu. Apinga anshoshee maobhelela gan'nyata ga bhukala gali gakonja pameyo penu, pamo na maposhelo jenu ja kukulupalila jan'ngabha ja kweli na kulama na jan'ngakombola ntima gwenu kubha na thamani pameyo pake. Ni kwa a Yesu Kristo jika Ashipanganya anakom'mbola kun'janguta, kwa sababu ashilugula: "Nne shinimpe ntima gwa ambi, n'ne shindaje Roho ja ambi nkati jenu, nne shiniushoye ntima guli m'mbuti liganga nkati shiili shenu, n'ne shindaje Roho jangu nkati jenu na m'manganya shinjamule amlí jangu n'na kuitenda." (Ezekiel 36:25-27). Alino lilaio lya ambi Ashipanganya ashinkutupa uwe kwa Mwanagwe Yesu Kristo.

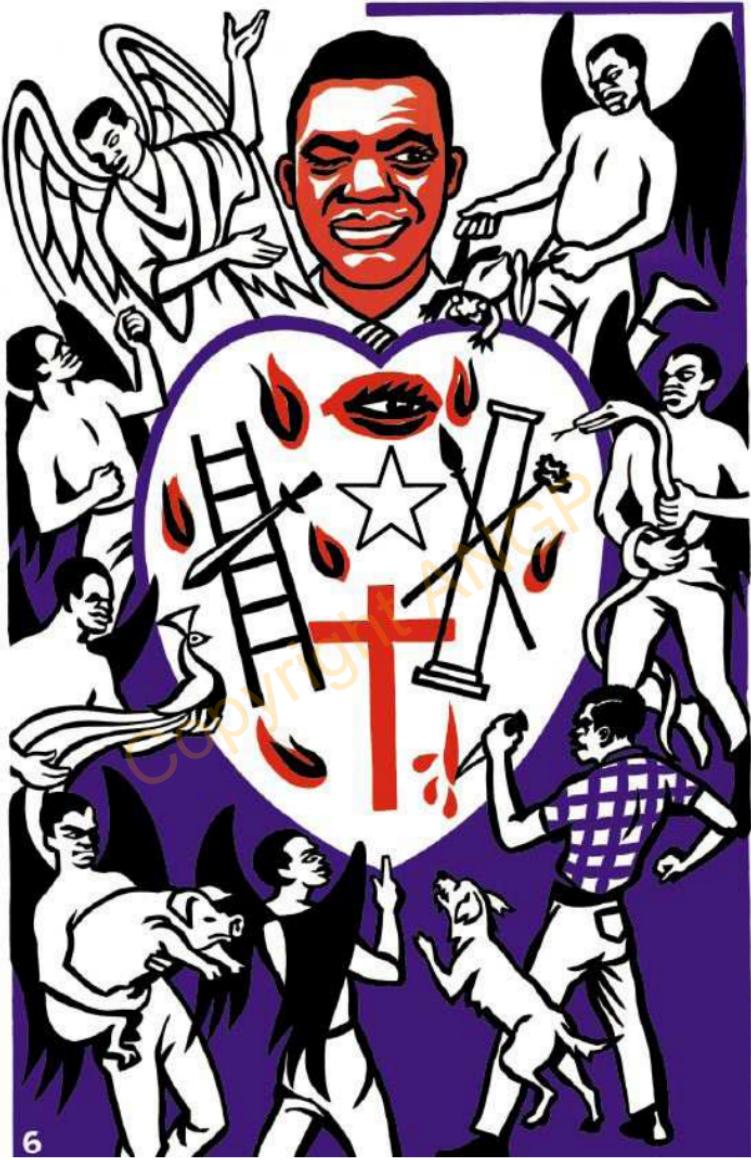
Pisha aji an'nabhonekana Malaika Ashikuika kun'ng'udumia n'na kunthitishia kuti; "An'nakwalinda bhebhala bhakwete sifa ja konja kwa a Bwana na an'nakwaokoa nkati hatali." (Zab. 34:7; 91:11; Dan. 6:22; Mt. 2:13; 13:39; 18:10; Mdo. 5:19; 12:7-10).

Nnepeyo Shetani anabhonekana kalibu na ntima, an'naloleya nafasi ja kubhujila makao gake ga bhukala, kwa n'neyo tunalugulilwa; "Muiyangaliye n'na kusheya kwa man'na ashitaki m'manganya Shetani. Mmbuti imba angulumia n'na kutimbilila timbilila kuloleya bhandu abhamile." (1 Petro 5:8). Kila mala an'nakuipindikula n'nibha m'mbuti malaika jwa n'nulu na kwalinga bhakata bhanagwe Ashipanganya kwa indu ya Pashilambo. Mmwe mpime ujanja gwa unami gwa Shetani kwa kualolanga Ukoto bhandu bha Ashipanganya. Ibhaga kwa shilishowe shitushindane na Shetani, ashatubhutushe. (Yokobo 4:7).

PISHA JA SITA

Pisha aji jitaga huzuni; n'ni pisha ja Mundu jwa bhuja n'nyuma. Liyo lyake limo litandwibhe kutabha, inalan'nguya kuti akwete kuima, ashikamulwa na lugono m'maisha ga Ukristo. Liyo lyake lina kwa oni lilola pahali powe ili alinje kubhajila shilambo. Nulu muntima gwake jitandubha kuimika, inalan'nguya akapinga kabhili kuteswa pamo na Kristo, ashigwa akapinga kujima. Nnaino ashibha pakati pe kulingwa n'na ashitandubha kuposhela badala ja kukana. Badala ja pilikana lilobhe lya Ashipanganya n'naino atandwibhe pilikana nadhili ja unami ja Shetani. Hata kama an'nashililki mikutano ya kanisā anahiya kupinga kwake kwa indu ya shilambo. Upendo gwa Ashipanganya gushijima muntima gwake. Ashikola mashaka na kujima pakati pa mpanda guli pacha. Anatan'ndubha kusali pamo na indu ya shilambo kama hilisi nshiguno, ukana na lyoi nshiilu, ushalati na ina. An'na kuitemba jika kuti anakumpinga Ashipanganya; Loo! Akamanya kuti an'nakuisumbua pe. Nndondwa yan'ni niya ja muntima jishiimika na nsalaba gushibha n'ng'igo gwatopa kwake. Kukulupalila kwake kun'naobha n'na kupela kulon'ngana na Ashipanganya kwa kujuga. Ashibha nkata kwa hali ja ntima na kumpa Shetani nafasi na anakun'nindila palanga pa ntima gwake. An'napinga kulongana na bhandu bhakwete shambi kuliko kulongana na bhanagwe Ashipanganya bhashiokoka. Ntima gwa tausi gunaloleya pahali pa kujin'njila. Mundu abhuja n'nyuma ashibha na mbwinya na akamanya kuti ashinkuokoka kwa neema pe.

Kukolelwa n'nepeila kun'nahodishia muntima gwake na kuloleyia pahali pa kujin'njila. Inakom'mbola m'mobha ga shindu gaobhelela kama kukun'nguluka n'soko, nkilabu na ina abhaga nkati ligenge lya mbwiga jake bhakola shambi. Pana alibhona oni kwa kuikumbushila kuti ali na tofauti, pana an'nakililika au akwete shin'nunu, pen'nepo Shetani anakunlugulila indu yan'ngali kuimanya kuti ashahalibu maisha jake jaroho. Man'na mawazo gan'nyata gan'napinga kuntenda mundu pana kuobha kwan'ngali kuimaya. Kwali anatan'ndubha kufulahia mitahu gan'nyata, matendo ya n'nyata n'na unami gwa ligenge.

6. NTIMA GWA LINGWA NA KULEKWA

Kwali anatan'ndubha kufulahia kwenda kun'ngoma, Video, Sadaka ja kulilia kaje na ina. Aju araloh'ngana na ntima gukwete shambi kwa unami kukopoka kwa Shetani; n'na anakum'malanjila kupinga kwa bhandu bha pašhilambo n'na kuti shambi jimo n'ngabhenga. Hakika n'nei tukakombola kujanguta kama bhijuni bhajanja bha shambi na gwān'nyata bhan'nakumbushila kuguluka n'nani ja itwe yetu. Lakini tun'natenda shambi kama shitualeshe kūtutawala uwe n'na kushenga itundu yao m'mitima jetu kwa kubhaſlanga na kuguluya matendo gao gan'nyata. Ibhaga shitumpē Shetani shikowe shashishoko, bai akwete nafasi ja kutola nkono gowe na kugalau ya Roho na undu n'na kujaaj kujehen'namu milele. Kwa n'neyo Ashipanganya an'nakutukalipila kaje tuyepushe kupita ipanda yetu ya maposhelo ya dini jan'ngabha ja kweli n'na kulama. Nnepeila tunang'ande na shambi, kwa shilishowe tujin'njile nkati mpanda gwake gwa kweli n'na kulama gwa a Yesu Kristo ili tuishe kumaunde kungwake. Tum'mutushile Yesu askali an'nalela shituokoke.

Mundu abhoneka mpisha aoma ntima gwake shimaje, analan'nguywa na bhen'nebho bhakushopela Ukristo kwa malobhe na unami. Akwete ntima akakom'mbola kuipililila kwa dhihaka ja bhandu hasa ja ambwiga jake. Malobhe gao ganaoma ntima gwake n'na tangu upendo gwa Ashipanganya gushiima jwen'nejo ashikwajogopa bhandu kuliko Ashipanganya. Kwa hofu ja kukum'mbushila bhandu ashibha ntumwa gwa bhandu, ashibhuja n'nyuma. Kushimwa na kutum'mbala kun'nakopoka kabhili, mateso na kulaga kun'natawala ntima gwake. Matusi yan'nataga halamu n'njeje ashitendela kwa sifu Ashipanganya n'na kuajuga. Lihoka joka jwa wiu an'nakuilan'nguya inape kwa matendo na mapato gamajinji. Pan'ngali kunkalipila ashakwabhe mbolembole, na muntima apataga nafasi ashang'ugulile kutum'mbala, mbwinya, na ina, ili na bhanebho bhajin'njile n'nepela.

Ni laisi kuntima kupisha shambi ja kupinga m'mbiya ibhaga tukakom'mbola kujali malobhe ga a Yesu gabhelekete, "Nshenye na n'juje n'nahishe kujin'njila mukun'ninga." (Mathayo

26:41). "Akwizania kuti ashijima n'na alole anahishe kugwa." (1 Wakor. 10:12). "Bai in'natupasa kuwala silaha yoweya Ashipanganya ili tupate kukom'mbola kukana unami gwa Shetani." (Waefeso 6:11-18).

PISHA JA SABA

Pisha aji ja ntima gwa mundu abhujile n'nyuma baada ja kumpa nulu na shipawa sha kumaunde n'na ushiliika gwa Roho Mtakatifu, ashigwaa. (Waebr. 6:4-6). Kabhili pisha aji jilan'nguya ntima gwa mundu akapinga kuokoka. Aju ashihubiliwa Injili na kubhunukuliwa pamoyo pake, lakini bado ntima gwake gwadopa n'na gwanonopa kaje. Kwa n'neyo anapunda kaje kutenda shambi.

Yesu ashikubhalanga hali ja mundu abhuja n'nyuma n'nibheleketa: "Lihoka jwa n'nyata ankopokaga mundu anapitila pangali mashi na kuloleya pa kutam'ma, kama n'ngapabbona an'nabheleketa; Shin'ngubhujile n'nyumba jangu jingukopweshe, hata paikaga na kujibhona bhashipy-a-jila na kupambwa, pen'nepo an'nabhuja na kwenda kutola mahoka bhana saba bhabaya kaje kuliko n'nyene n'na bhan'najinjila na kutam'ma mwan'nemo. Bai mundu jwejula hali jake jishibhe jibaya kaje kuliko jitai." (Luka 11:24-26). "Gampatile mundu aju ni malinga na jejila methali ja kweli jibheleketa; Mbwa ashibhujila matapishi gake n'nyene n'na ngulubhe jibhakundile jishibhujila kugalauka m'matope." (2 Petro 2:22).

Maandiko aga galan'nguya hali ja muntima gwa mundu aju. Kwa ajili ja unami gwa Shetani shambi inantam'ma muntima na kuntawala. Hata kumeyo kwake kunakuimanyia kuti ntima gwake gushihalibika. Inakumpasa Roho Mtakatifu ashoshe muntima kwa sababu akakom'mbola kutam'ma pahali pa shambi. Ntima gukakom'mbola kubha hekalu lya Ashipanganya na popopepo ubhe lihimo lya yan'nyata ya Shetani. Malaika lilobhe lya Ashipanganya inakumpasa ashoshe kwa oni akualola n'nyuma pana kuti akwete ntima ashatubu m'mbuti mwana aobhile; Ashinkupinga kulya makai gabhashilyanga ashingulubhe,

7

7. NTIMA GWA KUGWAA AU GWA MITAU

wala n'ngapagwa mundu ampele shilishowe. Pakulupalile ashinkumanya hali jake ja kubhuja n'nyuma n'na kuobha kwake ashinkutubu n'nibheleketa; Shinjoshe nyende kwa Awawa nim'malanjile: Awawa njikosa n'nani kumaunde n'na m'mujo jako n'ngabha mwanaao kabhili, n'ndende m'mbuti Mtumishi jwako." (Luka 15:16-20). Kwa sababu ja toba jake ja kweli n'na kuguta muntima ainagwe ashikunsamehe na kuntendela Sikukuu.

Pisha ja ntima gwa mundu aju n'ngapagwa kutubu kwa kuguta m'mujo ja Ashipanganya, wala akampinga Yesu Kristo, hata kwa kumpembelea ili apate kusamehewa, kubhukangwa shambi na kuokoka. Niya jake jishijokwa moto na kuwa. Akwete masikio lakini akapilikana lilibhe lya Ashipanganya. Kabhili akwete meyo lakini akalibhona lihimo lya kujehen'namu alitome kuijaa. Jwan'ngali oni wala toba anaendelea kutenda shambi palanga. Shetani anatawala muntima na ashitama nshiteng'u shake sha enzi m'mbuti Mfalme. Pana palanga mundu aju an'nakujibhona jwa konja kaje kwa shiili, n'nguo, mali au kwa ibada ya Maposhelo ya dini jan'ngali toba ja kweli ja kuguta muntima. Ali m'mbuti makabuli gapashwile chokaa gabha kwa palanga ga konja kaje, kumbe nkati gashigum'mbala maupa ga bhawile na gan'nyata gowe. (Mathayo 23:27).

Awawa jwa unami ashitola pahali pa Roho ja kweli. Kila shambi jikwete n'nyama au Lihoka jwan'nyata jwa shetani. Pana mundu akwete mahoka yan'nyata kaje an'napinga kuibhika huulu kukopoka kwa mahoka bhakuntesa kwa kutumia n'ndumba, hilizi, ikongo makala, migoji na ina au pana kwa ibada kaje kaje au kuinila n'ngoma ja mizuka n'na kubhajujila bhawilenje kwa misa, alekuya au sadaka ja kulilia kaje au kwa kuleka indu na yalya fulani na ina; lakini n'ngu! Akakom'mbola kubha huulu kwa sababu n'ni ntumwa jwa Shetani. N'naino anapata kweli ja Ashipanganya kwa ntume Petro: "Nkubhona uli! Ishikumpasa adhabu jikulungwa kaje mundu jwejula anibhete mwana jwa Ashipanganya kubha shindu sha gwamba n'na kuntendela jeuli Roho jwa neema?" (Waebr. 10:28,29; 2 Petro 2:1-14).

Mbwiga jangu nshoma ibhaga ntima gwenu guli na hali n'nei

nbhagutile a Bwana Yesu shan'ngushangu muntima gwenu; "Na jwen'nejo kwa sababu aji anakomi'mbola kubhaokoa kaje kaje bhebhala bhakun'ng'ishila Ashipanganya kwa jwen'nejo man'na alijwankoto m'mbobha gowe ili abhajujuile." (Waebr. 7:25). Na kabhili anakumpinga kunsamehe na kunbhukanga shambi yenu ibhaga shi mwajendele kwa kutubu na kuguta muntima. Nnepeila anakombola kuntabha Shetani pamo na mahoka bhake na kubhajaa palanga pa ntima gwenu, kama mpingaga atende n'neyo. Mmwajendele a Bwana m'mbuti mundujwa mangundula ashikun'jendela Yesu n'niguta; "Upinga n'ng'ukanje" Na Yesu ajang'wile, "Nilipinga." (Marko 1:40,41). Lakini mpundaga kutenda ntima gwenu gwadopa n'na gwanonopa kaje n'nepeila mpingaga lubhindu kuliko nulu Lyakwapi tegemeo wala nsaada kwa m'mwe kwa man'na n'naagula kuwa badala ja kulama na lubhindu badala ja nulu. (Warumi 6:23).

PISHA JA NANE

Apano tunakumbhona akwete shambi abhujile n'nyuma na kugwa nkati neema ja Kristo kabhili akwete mitau n'na kuziaki Ukristo alitome na kuwa. Shiiu shake shishigumbala kujogopa kuwa. Lindu lya nsiba (Liame lya mundu) ashikwiya kwa n'ngali kulolela na kutegemea. Kunong'a kwa shambi kusishoka. Kwa kweli, inajogoya kaje man'na nshahala gwa shambi inabidi kulipwa. Uchungu gwa Kujehenamu muntima na muroho gunakunkamula kaje. Anapinga kutubu lakini akakom'mbola man'na ashikukana upendo na neema ja Ashipanganya ja Yesu Kristo. Mbwiga jake na bhalongo bhake bhashijima mahali pagonile kwa Kumjaa. Malobhe gao ga kun'jujila n'na m'mbiya yakun'ng'ani ikakun'-janguta, utajili gowe na mali ashikuyakuya na kujikusanya, n'ngu! Ikan'ng'okoa wala kupunguya kulaga kwa roho jake kujehen'namu. Anabhona ikakom'mboleka hata kama anakubhakumbushila Ashipanganya, kwa man'na Shetani akakumpa nafasi. Kila shindu shashipinjile n'na kutegemea m'maisha an'nakuibhona m'mbuti inakuziaki. Nnepeila yangalitegemea kubha ikaja'nguta kukulupalila kwa Mchungaji ikakumfaa kaje.

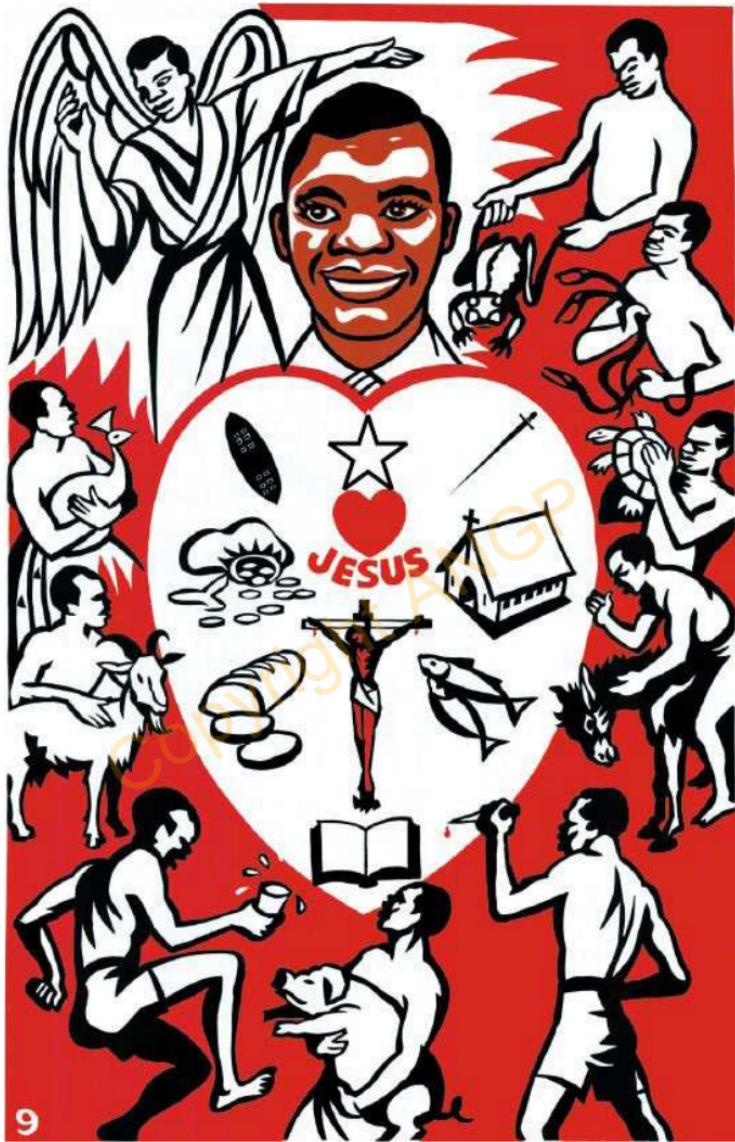
8. HUKUMU JA SHAMBI

Aju ashijaa upendo na neema ja Ashipanganya ja Yesu Kristo kwa n'neyo anajinjila muhukumu. Anatan'ndubha kukulupalila kuti; "Ni shindu sha jogoyo kaje kugwa m'makono gwa Ashipanganya alijwankoto." (Waebr. 10:31). Aju alijinkutegemea kuokoka bhukala kwa kupata haki ja Ashipanganya kwa kunkulupalila Yesu Kristo, lakini papatile shilwele sha kuwa anakuibhona ashishelewa. Maelfu ya bhandu bhashiwa ghafla kwa shilwele na ajali bila kupata nafasi ja kun'noleya Ashipanganya na kuokoka. Bai tun'noleye a Bwana kwa kubha an'napatikana tunsheme kwa kubha alitome. Badala ja kupilikana lilobhe lya m'mbone lya a Bwana, aju ashikola shambi awa ashinkukana upendo na neema ja Ashipanganya m'maisha gake, n'naino inakumpasa kupilikana hukumu jake kwa hakimu Yesu abheleketa; "Nshoshe kun'ngwangu nshilaaniwa, jenda m'moto gwa milele gubhishilwe tayali kwa shetani n'na malaika bhake." (Mathayo 25:41). "Mundu ashibhishilwa kuwa kamo pe na baada jawa hukumu." (Waebr. 9:27).

PISHA JA TISA

Pisha aji jilan'nguya ntima gwa Nkristo jwa kweli jwaokoka. An'nakuipililila n'na ashikana indu ya kulingwa ya kalipa kaje na kulaga. Analingwa sehemu jowe lakini jwen'nejo an'nakuipililila mpaka mwisho. Nkati Yesu Kristo an'nashinda gam'majinji kaje Akatenda mashindano kwa dini n'na Ukristo pe bali atenda ali kun'nola Yesu n'nyene kutan'ndubha n'na kutimiza kukulupalila kwetu. (Waebr. 12:1,2).

Shetani pamo na Jeshi lyake lya mahoka bhan'nawowela ntima gukwete wokovu na kuloleya pahali pa kujin'njila lakini n'ngu! Bhakakombola. Mbwinya na kupinga kwa m'mbiya na ushalati na ina bhin'nahodishiya bhijin'njile. Pahali pa ubhi n'naino tun'nabhabona punda, man'na shambi jikwete maobhelela ga kuipindikula kubha mfano guna au kuishema lin'nape, lakini Nkristo asheya n'na kujuga an'najibhona hata shambi jibhajilaga dini n'na jikwiya m'mbuti kwa Malaika jwa nulu. Kwa man'na lilobhe lya Ashipanganya n'na Roho Mtakatifu ali muntima gwake anakun'nanguya kweli yowe, n'nepeila gakonja n'na

9

9. NTIMA GWA USHINDI

gan'nyata. Mundu akamwile shikombe sha biyá anakun'ninga Nkristo kwa indu ya shilambo yan'ni kukolelwa n'na kuina n'ngoma na ina, lakini shambi aji jikakom'mbola kunteka Nkristo ashiokoka n'na abhishilwe kwa ajili ja Ashipanganya pe, man'na kwa kujaa indu ai ashikwabhandishila Ashipanganya. Mundu juna anakun'ng'oma shimaje. Aga gowe gan'haoma muntima gwake matusi, unami, dhiaka n'na ijogoya yowe inam'mwishila kukopoka kwa bhakankulupalila Yesú n'ra bhakristo lin'na bhakapinga kuokoka. Bai jwe'nejo Nkristo jwaokoka an'na kuipililila n'na kuipoya kwa malobhe ga Yesu gabheleketa; "Heli m'manganya pubhapingaga kualaumu na kuashima n'na kwabheleketa malobhe gan'nyata na unami kwa ajili jangu. Mfulahi kwa ilulu kwa man'na sawabu jenu ni jikulungwa kaje kumaunde." (Mathayo 5:11,12). Kupinga kwa shiilu n'nepeila indu ya pashilambo n'na Shetani kwa pamo bhinalinga kaje kaje kwa mashili ja shambi kubhalekeya bhakristo upendo gwa Ashipanganya. Lakini kwa mashili ja Roho Mtakatifu bhan'nakuipililila bhabheleketa; "Ni gani ashatutenje n'na upendo gwa Kristo? Buli! Kwa kulaga au kwa shida au kwa tatizo au kwa shibhanga au kwa ukunu au kwa hatali au kwa nngondo?" (Warumi 8:35). "Lakini kwa indu yowe tun'nashinda kaje kaje pa kushinda kwa jwejula atupinjile" (Warumi 8:37) kwa kuwala silaha jowe ja Ashipanganya Nkristo jwaokoka anakombola kujima sham'mbone m'mobha ga kulingwa. Kwa mashili ga Roho Mtakatifu ali muntima gwake, an'nashinda kupinga kwa shiilu n'na malingo gake gowe, man'na bhen'nebho bhali nkati jetu bhakwete mashili kuliko Shetani n'na Jeshi lyake lya mahoka gan'nyata. Yesu Kristo ashikunshinda Shetani, shambi na nsiba, kwa n'neyo nkati jake tunakom'mbola kushinda n'na kupata taji ja tutukufu. (Waefeso 6:10-18; 1 Petro 5:4).

N'NDONDWA ja niya jake jakonja kaje na jin'namelemeta. Ntima gwake hushigum'mbala Roho Mtakatifu na kukulupalila nkati Kristo Yesu. Malaika yan'ni lilobhe lya Ashipanganya, anakunkumbuya nadhili jili n'na samani shijikopoye kwa bhebhala bhapingaga kushinda kwa kuipililila hadi m'mwisho. "Jwen'nejo ashindaga shi nimpe kulya matunda ga nkongo gwa

lama guli nkati bustani ja Ashipanganya." "Jwen'nejo ashindaga akapatwa na mateso ga nsiba ga bhili." "Jwen'nejo ashindaga shi nimpe sehemu ja jejila mana jibhaishiye na n'ne shinimpe liganga lya nawe na n'nani ga liganga aloyo lishijandikwe lin'na liambi lya n'ngalimanya mundu ila jwejula akuliposhela." "Nna jwan'nejo ashindaga na kutunza matendo gangu mpaka m'mwisha shinimpe mamlaka n'nani ja bhandu bha pashilambo." "Jwen'nejo ashindaga shibhan'ng'washe n'nguo ja nawe wala n'ngalifuta n'ngu! Lin'na lyake nshitabu shalama na n'ne shi ngubali lin'na lyake m'mujo ja Awawa na Malaika bhake." "Jwen'nejo ashindaga shinintende kubha shipanda muhekalu lya Ashipanganya bhangu n'na wala n'ngakopoka amo." "Jwen'nejo ashindaga shinimpe kutam'ma pamo na n'ne nshiteng'u shangu sha enzi kama n'ne shingushindile na kutam'ma pamo n'na Awawa jangu nshiteng'u shake sha enzi." (Ufunuo 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

N'NG'UKO GWA M'MBIYA guli wazi gulan'nguya kuti n'ngabha ntima pe, bali hata m'mbiya jake jishibha kwa Ashipanganya. Badala ja kutumia m'mbiya jake kwa indu ya shambi, n'naino anabhajan'nguta maskini n'na kumba Ashipanganya litubhi lya kumi lya indu yowe an'nakupata. Na kupunda yen'neyo an'akuishoya Sadaka jina kama shakom'mbola. Kwa kila mpanda an'nakuitumia m'mbiya jake kwa Utukufu gwa Ashipanganya.

N'NG'IGO GWA MIKATE NA YAMAKI gulan'nguya maisha ga konja n'na kujitunza Akang'wa, ukana, nipa, tembo, Wanzuki, ulaka, biya na ina. Wala akaitaga halamu kwa kung'wa myai n'na kulya ibudu. (Matendo 15:20). Wala akauta tumbaku, sigala na bangi, wala akanuya na kubhujila ugolo, kwa man'na anamanya kuti shiilu shake shinapasa shibhe sha konja m'mobha gowe kama hekalu lya Ashipanganya shijili. Ntima gwake gushibha nyumba ja sala Anashiliki indu na ibada ja kanisa na yeila akuitenda n'nyene nchumba chake. Kila lyubha an'akuikusanya na bhalongo bhake n'nyumba kwa kujuga, man'na anamanya kuti bila jujuga nkristo akakom'mbola kulon'ngana na Wokovu.

SHITABU SHIBHUN'NUKWILE ni Biblia shitabu shibhun'nukwile kun'ngwake, an'na kuisoma na kulolesheya kwa bidii. Biblia ni taa ja m'makongono na upanga gwake gwa kunkomela Shetani. Biblia ni nkate gwa kuiliya ntima gwake mobha kwa mobha, kabhili ni mashi ga kupoya n'njota ja ntima gwake. Ni chombo chajojela n'na kuikunda n'nyene. Nnepeila anakuitumia m'mbuti kioo sha kuilolela muntima.

Anapinga kujigala nsalaba gwake. Kwa n'neyo anamanya kuti neema jikapatikana bila nsalaba. An'nakuimanya kuti ashiteswa n'na kuyuka pamo na Kristo kwa n'neyo ashitam'ma, m'maisha ya ambi. Ntima gwake guloleya gegala gali kumaunde gan'ngali m'mwisho, akapinga indu ya pashilambo. (Wakol. 3:1,2). Ali tayali kuimikana n'na Ashipanganya, ali m'mbuti nkongo gupandwile n'nyenje ja lushi ja mashi guogola matunda mahiku gake. (Zaburi 1:3). Kabhili ashibha m'mbuti Iujambi Iwa Mzabibu gwa kweli guogola matunda gamajinji. Upendo gwa Ashipanganya gukamilishwe gushigumbaya muntima gwake pamo na Roho Mtakatifu kwa n'neyo akajogopa kuwa.

PISHA JA KUMI

Yesu abhelete; "Nne n'ni gwennego ufufuo na kulama; Jwen'nejo asha ngulupalile n'ne, hata kama ashawe ashabhe jwankoto n'na kila atam'ma kwa kungulupalila akawa kaje hata milele." (Yohana 11:25,26). "Jwen'nejo apilikana lilobhe lyangu n'na kunkulupalila andumile akwete kulama kwa milele wala akajin'njila muhukumu bali ashipita kukopoka munsiba kujin'njila nkulama." (Yohana 5:24). Nsiba ukakwiya n'na hofu wala adhabu kwa nkristo kwa sababu, "Nsiba gushimilwa n'na kushindwa. Kulikwei m'mwe nsiba uchungu gwako? ...lakinis tuna kunshukulu Ashipanganya atupa kushinda kwa a Bwana Yesu Kristo." (Wakor. 15:54-57).

Mundu atam'ma kwa kuntumaini Ashipanganya akajogopa kuwa kushoka kwa pashilambo pipin'ngaga kuika shi ajende kwa ilulu kun'ngwake kwa konja. Ntume Paulo abhelekete; "Nnapinga kwenda n'ngatame na Kristo man'na n'ni shindu sha m'mbone

10. KUJENDA KUMUI KWA ILULU

kaje." (Wafilipi 1:23).

Nkristo anakulupalila kulola kumeyo kwa a Yesu ashikum'mwila munsalaba n'na an'gombwele kwá myai jake n'nyene. Roho Mtakatifu an'nakutukumbuya malobhe gá a Yesu gabhelekete; "Nnabhe na lipamba m'mitima, n'nakunkulupalila Ashipanganya n'ngulupalile na n'ne; Kumui kwa Awawa kúkwete mwatam'ma mwamujinji.... Shi ng'ishe kabhili nikalibishánje kun'ngwangu ili punili n'ne na m'mwe popopepo." (Yohana 14:1-4). "Liyo lya n'ngabhabona wala lisikio gan'ngapilikana wala gan'ngajinjile muntima gwa mundu indu ayo yabhishile Ashipanganya kwa ajili ja bhen'nebho bhampinga." (1 Wakor. 2:9). Pashilambo n'ngapagwa lugha jafaa kulugula n'na kulan'ngushia utukufu gwa pahali pabhishile Ashipanganya kumaunde kwa ajili ja bhashinda pashilambo kwa kunkulupalila Yesu Kristo.

Pisha aji ja m'mwishes badala ja lindu lya nsiba lya jogoya kaje lya shetani, tubhona Malaika au ajigala **lilobhe** lya Ashipanganya abhujishia Ashipanganya Roho jiten'ndile haki. Undu na Roho ishibhugulwa nshiilu inapelekwa **kwake ampinjile**. Kuposelwa kwa ilulu kunakun'nindila m'mujo ja Ashipanganya. A Bwana anakum'malanjila; "Eloo! Mtumwa jwa konja n'na jwa aminika jinj'ilila nkati fulaha ja a Bwana bhako." (Máthayo 25:21). Lishetani jwa n'ngali mashili kabhili n'nani jake; "Ibhaga jwejula masikini ashinkuwa na kutolwa n'na Malaika mpaka kumaunde pantima pa Ibrahimu kwa Ilulu." (Luka 16:22). "Nnipilikana **lilobhe** kukopoka kumaunde libheleketa; Jan'ndika, heli misiba iwa nkati a Bwana tangu n'naino; Eloo! An'nabheleketa Roho, bhapate kutimalika baada ja tabu jao man'na matendo gao gan'nalongana nao." (Ufunuo 14:13).

KUPEMBELEA KWA M'MWISHO

Usomaga mpenzi! Umpe ntimagwako Ashipanganya akom'mbola nkati Kristo Yesu. Eloo! Jwen'nejo an'nampinga kaje kaje. Eloo! Nnaino mbwiga, m'mujile a Bwana kwa ntima gwako gowe. (Torati 30:2). Eloo! Mpe Yesu n'ng'igo gwa shambi jako! Ibhaga shin'gute shililo sha ntima ashampe ntima gwa ambi n'na

matumaini ga ambi. Eloo! Nnaleshelele ntima gwenu guli na shiyenga guobhe kwa kukagula indu yeila ishin'ng'ovye. Eloo! Nnyene kukulupalila ntima gwake libelu, man'na nkati m'mitima ja bhandu n'nakopoka lunda gan'nyata ga kuelekea indu ya ushalati.... (Marko 7:21). Eloo! Nleshe shambi nkamule haki "Kwa man'na nshahala gwa shambi nsiba bali kalama ja Ashipanganya ni kulama kwa n'ngali m'mwisho kwa a Bwana Yesu Kristo." (Warumi 6:23).

Na m'mwe mumpele Ashipanganya maisha jenu, "Nkamule malobhe gakwete kulama nkati kukulupalila, n'na kупинга kuli nkati Kristo." (2 Tim. 1:13). Sababu ajino ja kujigala nsalaba gwetu Paulo ajan'ndishe nkati 2 Tim. 1:12, kuti; "Kwa sababu jen'nejo njipatikana na kulaga kuno na wala nan'ngali oni kwa man'na n'na kum'manya jwen'nejo ninkulupalila na kum'manya kuti anakom'mbola kugoya sheshila shingubhishile amana hata lyubha alila." Muishenge n'na kukulupalila kuli takatifu kaje na kujuga kwa Roho Mtakatifu. Muigoye muupendo gwa Ashipanganya ishibha mun'nola Yesu n'nyene kutan'ndubha n'na n'nyene kutimiza kukulupalila kwetu, kabhili n'nyene kubhuja shan'ngushangu – "Ali Mfalme jwa Wafalme n'na Bwana jwa Mabwana." (1 Tim. 6:15).

Jwen'nejo anakom'mbola kuntunza m'manganya n'nakubhale na kun'jimika m'mujo ja utukufu gwake bila malemba lemba nkati ja llulu jajikulungwa. Jwen'nejo ali Ashipanganya jika nkutugom'mbola kupitila kwa a Yesu Kristo Bwana jwetu. Utukufu gukwete bhen'nebho n'na ukulungwa n'na kukom'mbola n'na mashili tangu ukala na n'naino na hata m'mobha gwa n'ngamala. Amen. (Yuda 24,25).

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut etre obtenu en plus de 538 langues et dialectes parles dans le monde entier, a savoir: Afrique, Amerique, Asie, Extreme Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Telephone cellular, plaques, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur telephones Android.

Este livro "O Coracao do Homem" e obtfdo em mais de 538 linguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (Africa, Asia, America do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem tambem esta agora disponivel em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telephones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent etre obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies europeennes ou africaines. Ils peuvent etre utilises en meme temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

I'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracteristicas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradeciamos que nos contacta-se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup apreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras linguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faça o favor de nos

informar. Pois nos gostarfamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangélique, des livres et des traités en plus de 538 langues, écrivez à:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 linguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de littérature évangélique financée de dons
Missão de literatura Evangélica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)